

Список на изборни предмети за четиригодишни академски студии за Логопеди

1. Третман на болка – ДЛ4И01
2. Примена на епидемиолошките и статистичките методи во решавање на проблемите со кои се соочува клиничката медицина– ДЛ4И02
3. Современи епидемиолошки истражувања – еднаквост и правичност на сите испитаници– ДЛ4И07
4. Физиологија на спиењето– ДЛ4И08
5. Физиологија во услови на хипобарија и хипербарија– ДЛ4И09
6. Физиологија на спортот– ДЛ4И10
7. Физиологија на фетус– ДЛ4И11
8. Логопедски аспект на цереброваскуларен инсулт– ДЛ4И40
9. Аудитивни потенцирани потенцијали– ДЛ4И41
10. Цереброваскуларни болести– ДЛ4И12
11. Алергиски ринитис– ДЛ4И13
12. Сетило за слух и рамнотежа – ДЛ4И06
13. Когнитивни невропсихолошки растројства кај развојни епилептични енцефалопатии – ДЛ4И03
14. Психосоматски болести– ДЛ4И16
15. Културолошки и структурни компетенции на здравствените работници– ДЛ4И17
16. Носна празнина, параназални синуси и анатомски варијации во назоетмоидалното подрачје - ДЛ4И15
17. Анатомски и функционални карактеристики на респираторниот систем- ДЛ4И05
18. Васкуларизација на ЦНС - ДЛ4И04
19. Менаџмент на квалитет на здравствени услуги (TQM) во јавното здравство- ДЛ4И18
20. Здравје на мигранти- ДЛ4И19
21. Оценка на здравје и стратешко планирање за здравје во заедницата - ДЛ4И20
22. Липопротеини – ризик фактор за развој на атеросклероза- ДЛ4И29
23. Научниот труд да се напише и објави- ДЛ4И28
24. Здравствена политика- ДЛ4И31
25. Право и јавно здравство - ДЛ4И32
26. Ауксолошки и развојни нарушувања во детската возраст - ДЛ4И22
27. Превентивни мерки за зачувување на детското здравје - ДЛ4И27
28. Развојно следење на високоризично дете - ДЛ4И37
29. Астма во детска возраст - ДЛ4И21
30. Неонатологија - ДЛ4И14
31. Невропсихолошки синдроми на церебралните лобуси - ДЛ4И23
32. Физиологија на скелетни мускули - ДЛ4И24
33. Физиолошки основи на сознајни процеси - ДЛ4И25

- 34. Професионални малигни неоплазми- ДЛ4И42
- 35. Стрес поврзан со работата и синдром на согорување- ДЛ4И43
- 36. Јавноздравствени аспекти на детската дебелина - ДЛ4И26
- 37. Генетска основа на орофацијалните расцепи и нивни последици во развојот на говор - ДЛ4И30
- 38. Злоупотреба на легални и илегални психоактивни супстанции - ДЛ4И33
- 39. Рана интервенција во логопедија - ДЛ4И34
- 40. Растројства на спиење и несоница - ДЛ4И35
- 41. Комуникации и комуникациски вештини - ДЛ4И36

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ НА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

1.	Наслов на наставниот предмет	ТРЕТМАН НА БОЛКА			
2.	Код	ДЛ4И01			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година /VI семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. Др.Јасминка Нанчева, Катедра по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Препознавање на болните синдроми • Мерење на болката • Третман на болката				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 1. Анатомија на патиштата за болка 2. Физиологија и патофизиологија на болниот импулс (модулација на болката) 3. Видови на болка 4. Мерење на болката кај деца и возрасни 5. Скалест пристап во третман на болката 6. Медикаментозен и алтернативен пристап во третман на болката 7. Пристап кон третман на малигната болка Практична настава: 1.Практични начела во дијагностицирањето и одредувањето на видот на болните синдроми				

	2.Мерење на болката , скали за мерење на болката, 3.Пополнување на листите за болка Семинарска работа: Алтернативни методи во третман на болниот синдром			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30	
14.	Распределба на расположивото време		5 предавања,5 семинари, 5 вежби, 15 домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	мин.-макс.	
			Усмен дел	бодови 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс	
17.3	Активно учество		Семинарска работа	бодови 25 - 35
			Теоретска настава	бодови 10 - 20
			Практична настава	бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.		

		Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г. Едвард Морган	Клиничка анестезиологија	Магор ДОО, Скопје	2011
		2.	М. Шолјакова	Анестезија , реанимација и третман на болка	Медицински факултет, Скопје	2013
		3.	Артур Гајтон, Џон Хол	Медицинска физиологија	Медицински факултет, Скопје	2013
		4.	Стефан Мек Фи, Вилијам Генонг	Патофизиологија на болести(Вовед во медицина)	Медицински факултет, Скопје	2012

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРИМЕНА НА ЕПИДЕМИОЛОШКИТЕ И СТАТИСТИЧКИТЕ МЕТОДИ ВО РЕШАВАЊЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ СО КОИ СЕ СООЧУВА КЛИНИЧКАТА МЕДИЦИНА			
2.	Код	ДЛ4И02			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Бети Зафирова-Ивановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од предметот Примена на статистички методи во логопедија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да се добијат знаења за аплицирање на епидемиолошките и статистички				

	методи во донесување на точни заклучоци кои се однесуваат на лечењето на пациентите			
11.	Содржина на предметната програма: • Теоретска настава: Концепт за дефинирање на нормалност-дефинирање и одредување на границата меѓу болест и нормална состојба. Мерење на прогнозата на болестите. Извори на варијации во испитувањата. Елементи на сигурност и валидност на дијагностичките тестови и постапки. Грешки при мерење на изложеноста и при дијагностицирање на болеста • Практична настава: Практична примена на современите статистички методи: статистичка значајност и разлика меѓу споредуваните групи (p ниво). анализа на преживување (survival analysis). процент на слагање. сензитивност, специфичност, позитивна предиктивна вредност, негативна предиктивна вредност, глобална точност, bias			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби / работилници			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време	10 предавања, 5 вежби, 15 домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби	Вежби 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Завршен испит	Усмен дел бодови мин.-макс. 15 - 25	
	17.2	Активно учество	Теоретска настава бодови мин.-макс. 35 - 55 Практична настава бодови 10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д

		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
		од 93 до100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
		Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Биостатистика	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2012
	2	Даниловски Д , Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008
	3	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Специјална Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА – ЕДНАКВОСТ И ПРАВИЧНОСТ ЗА СИТЕ ИСПИТАНИЦИ
2.	Код	ДЛ4И07

3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. др. Весна Велиќ Стефановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од предметот Примена на статистички методи во логопедија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Изучување на современи ново-дизајнирани методи на епидемиолошки истражувања • Укажување на начините за нивна примена во научно истражувачката работа • Стекнување на знаење и вештини за креирање на научен труд • Компоненти на право на здравје - еднаквост и правичност				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: • Вовед во курсот - генерални принципи и клучни елементи на ново дизајнираните методи во современите епидемиолошки истражувања • Метод на втора/трета генерација на епидемиолошки истражувања • Клинички епидемиолошки истражувања • РАР метода за брза проценка и реакција • ПАР метода • Методи за заголемување на репрезентативноста на примерокот • Примена на компонентите на право на здравје (еднаквост и правичност) при селекција на испитаниците • Препознавање и надминување на дискриминацијата и диспаратите во научните истражувања Практична настава: • Вежба 1 - аплицирање на втора генерација на епидемиолошки истражувања • Вежба 2 - аплицирање на трета генерација на епидемиолошки истражувања • Вежба 3 - аплицирање на РАР методата во пракса • Вежба 4 - аплицирање на ПАР метода во пракса • Вежба 5 - зголемување на репрезентативноста на примерокот • Вежба 6 – прикажување на филм со искуства на вулнерабилни групи и дискусија • Вежба 7-препознавање на дискриминација и диспарите на испитаниците во научните истражувања • Семинарска работа: примена на современи епидемиолошки истражувања во креирање на научен труд				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа				

13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	5 предавања, 8 вежби, 2 семинари, 15 домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 8 часови Семинар 2 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Завршен испит	мин - макс Усмен дел бодови 15 - 25	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин - макс Семинарска работа бодови 25 - 35	
	17.3	Активно учество	мин - макс Теоретска настава бодови 10 - 20 Практична настава бодови 10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Џејмс Ф. Џекел, Дејвид Л. Кац, Џоан Ц. Елмор, Доротеа М. Ц.Вајлд	Епидемиологија, биостатистика и превентивна медицина	Табернакул	2010
		2	World Health Organization	Rapid Assessment and Response Technical Guide	WHO	2003
		3	World Health Organization	The Rapid Assessment and Response Guide on Injecting Drug Use (IDU-RAR) (Version 5)	WHO	1998
	4	World Health Organization	The Rapid Assessment and Response Guide on Psychoactive Substance Use and Sexual Risk Behaviour (SEX - RAR).	WHO	2001	
		5	Charon R.	Narrative medicine: The essential role of stories in medical education and communication. In: Creative Dialogues.	Edited by Isabel Fernandes, Cecilia Beecher Martins, Amândio Reis and Zuzanna Sanches. Cambridge UK: Cambridge Scholars	2015: 95-111
		6	Rita Charon, Sayantani DasGupta, Nellie Hermann, Craig Irvine, Eric Marcus, Edgar Rivera-Colon, Danielle Spencer, and Maura Spiegel&al.	The Principles and Practice of Narrative Medicine.	New York: Oxford University Press	2017
		7	Devlin MJ, Richards BF, Cunningham H, Desai U, Lewis O, Mutnick A, Nidiry MAJ, Saha P, Charon R.	Where Does the Circle End?": Representation as a critical aspect of reflection in teaching social and behavioral sciences in medicine.	Academic Psychiatry	2015.

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СПИЕЊЕТО			
2.	Код	ДЛ4И08			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Сања Манчевска Проф.д-р Јасмина Плунцевик Глигороска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Да се стекне увид во физиолошките основи на спиењето, фазите и стадиумите на спиење, природата и функцијата на невротрансмитерите и факторите кои влијаат врз циклусот будност-сон. - Да се оспособи студентот да ги разликува основните нарушувања на циклусот будност-сон.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Состојба на будност и спиење. Теории за циклусот будност-спиење; - Фази на спиење: РЕМ фаза и споробраново спиење и нивни карактеристики - Стадиуми на спиење и нивни карактеристики - Регистрација на мозочна активност кај сосостојба на будност и спиење - Невротрансмитери и спиење: фацилитаторни и инхибиторни - Мелатонин и циркадијален ритам на спиењето и негово нарушување заради временски зони - Физиологија на сонување и теории на сонот - Физиолошки ефекти на спиењето и негово влијание врз нервниот систем и другите органски системи - Фактори кои влијаат врз спиењето: исхрана, физичка активност, возраста, итн. - Несоница и физиолошки пристап за нејзино решавање. - Поим за состојби на инсомниа, хиперсомниа и нарколепсија. Семинарска работа: избрани делови од физиологија на спиењето.				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположивото време	5 предавања, 10 семинари, 15 домашно учење			

15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	мин.-макс. Писмен дел бодови 12 - 20	
		Завршен испит	мин.-макс. Усмен дел бодови 12 - 20	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс. Семинарска работа бодови 24 - 40	
	17.3	Активно учество	мин.-макс. Теоретска настава бодови 12 - 20 Практична настава бодови /	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			

	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Дејанова Б, Манчевска С, Плунцевик Глигороска Ј.	Физиологија на спиене	Медицински факултет Скопје	2012
	22.2	2	Гајтон А.	Медицинска физиологија	Савремена администрација Београд	2008
		Дополнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Naiman R.	Healing night: The science and spirit of sleeping, dreaming, and awaking.	Barnes and Noble	2006

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА ВО ХИПОБАРИЈА И ХИПЕРБАРИЈА			
2.	Код	ДЛ4И09			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Бети Дејанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Физиологија на големи планински височини – влијание на нискиот атмосферски притисок врз организмот; • Физиологија во големи морски длабочини и при други хипербарични услови – влијание на високиот атмосферски притисок врз организмот.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: • Атмосферски притисоци на различни надморски височини; • Парцијални притисоци на гасовите - кислород и јаглероден диоксид во услови на хипобарија;				

	• Сатурација на хемоглобинот со кислород на различни надморски височини. Акутна хипоксија; • Аклиматизација на низок парцијален притисок за кислород; • Работен капацитет на големи надморски височини; • Акутна и хронична планинска болест; • Парцијални притисоци на гасовите – кислород, јаглероден диоксид и азот во услови на хипербарија; • Акутно и хронично труење со кислород и оксидативен стрес; • Состојба на декомпресија и кесонска болест. Семинарска работа: избрани делови од физиологија во хипобарија и хипербарија.			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часа	
14.	Распределба на расположивото време		5 предавања, 10 семинари, 15 домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	Писмен дел бодови мин.-макс. 12 - 20	
		Завршен испит	Усмен дел бодови мин.-макс. 12 - 20	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа бодови мин.-макс. 24 - 40	
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови мин.-макс. 12 - 20 Практична настава бодови /	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б

		од 93 до100 бода	10 (десет) А				
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата					
22.	Литература						
	22.1	Задолжителна литература					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1	Дејанова Б.	Физиологија во специјални услови на хипобарија и хипербарија	Марив-С Скопје	2010	
		2	Гајтон А.	Медицинска физиологија	Савремена администрација Београд	2008	
		3					
		4					
		5					
	22.2	Дополнителна литература					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1	Powers SK, Howley ET.	Exercise and environment. In: Exercise physiology	McGraw-Hill Int Edition	2007	
		2					
		3					
		4					
5							

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СПОРТОТ
----	------------------------------	-------------------------------

2.	Код	ДЛ4И10			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по медицинска и експериментална физиологија со антропологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година.втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Сунчица Петровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Изучување на физиологија на мускулите. - Совладување на адаптационите механизми на респираторниот, кардиоваскуларниот систем и на невро-ендокриниот систем - Запознавање со основните механизми на мускулниот замор и на опоравување на организмот по физичката активност. - Осознавање на надворешната температура и на полот врз физичката активност Семинарска работа: од областа на физиологија на спортот				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Енергетски мускулни системи. - Потрошувачка на кислород и белодробна вентилација. Дифузиски капацитет на кислород кај спортистите. Составот на гасовите во крвта при вежбањето. - Проток на крвта низ мускулите. Потрошувачка на кислород и минутен волумен при вежбањето.Соодност помеѓу ефикасноста на кардиоваскуларниот систем и максимална кислородна потрошувачка (VO₂ max). - Физичка активност како стрес фактор за организмот. Влијание на физичката активност врз нервно-ендокриниот систем. - Заморот и видови на замор (биохемиски промени, фази на заморот и биолошко значење на заморот). - Основни физиолошки механизми на опоравувањето (реконституција на системот гликоген-млечна киселина; опоравување на аеробниот систем). - Терморегулација во услови на висока и ниска надворешна температура - Адаптација на организмот во услови на ниска и висока надворешна температура. - Полови разлики во однос на мускулната моќ и сила, кардиоваскуларната и респираторната издржливост и полови разлики во однос на ендокринолошката функција и метаболизмот Семинарска работа: избрани делови на физиологија на спортот				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време		30		

14.	Распределба на расположивото време		5 предавања, 10 семинари, 15 домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинари 10 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	мин.-макс. Писмен дел 12 - 20	
		Завршен испит	мин.-макс. Усмен дел бодови 12 - 20	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс Семинарска работа бодови 24 - 40	
	17.3	Активно учество	мин.-макс. Теоретска настава бодови 12 - 20 Практична настава бодови /	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Артур К. Гајтон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија	Академски печат	2012
		2	С. Петровска	Основи на физиологија на спортот	Марив-с, Скопје	2010
	22.2	Доплнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Foss ML, Keteyan SJ	Fox' s physiological basis for exercise and sport	WCB/Mc Graw-Hill,	1998
		2				
		3				
		4				
		5				

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА ФЕТУС			
2.	Код	ДЛ4И11			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по медицинска и експериментална физиологија со антропологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Сунчица Петровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентот со физиологија на фетусот и со специфичностите во однос на функционалните карактеристики на органските системи на фетусот во текот на интраутерината				

	матурација.			
	Семинарска работа: од областа на физиологија на фетус			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Амнионска течност и телесни течности - Физиологија на срцето и на циркулаторниот систем Физиологија на респираторниот систем - Физиологија на гастроинтестиналниот систем и на метаболизмот - Физиологија на уринарниот систем и одржување на ацидобазна хомеостаза - Физиологија на нервниот и на невроендокриниот систем Семинарски работи: изборни делови од физиологија на фетусот			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава – теоретска и практична			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30	
14.	Распределба на расположивото време		5 предавања, 10 семинари, 15 домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинари 10 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	мин.-макс. Писмен дел 12 - 20	
		Завршен испит	мин.-макс. Усмен дел бодови 12 - 20	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс Семинарска работа бодови 24 - 40	
	17.3	Активно учество	мин.-макс. Теоретска настава бодови 12 - 20 Практична настава бодови /	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д

		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б			
		од 93 до100 бода		10 (десет) А			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата					
22.	Литература						
	22.1	Задолжителна литература					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1	Артур К. Гајтон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија	Академски печат	2012	
		2	Blackburn ST.	Maternal, fetal and neonatal physiology	Elsevier	2007	
		3	Thorburn GD.,	Textbook of fetal physiology	Oxford University	1994	
	22.2	Доплнителна литература					
		Р.бр	4.,	Наслов	Издавач	Година	
		2					
		3					
		4					
		5					

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛОГОПЕТСКИ АСПЕКТ НА ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРЕН ИНСУЛТ
2.	Код	ДЛ4И40

3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Тригодишни стручни студии			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. др. Наталија Долненец-Банева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од неврологија со неврофизиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Да ги препознае карактеристиките на ЦВИ - Да направи разлика меѓу одделните типови на ЦВИ - Да го деференцира ЦВИ од други заболувања - Да ги открие и запознае основните фактори на ризик во настанувањето на ЦВИ - Да се запознае со принципите на третман на одделните видови ЦВИ				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Дефиниција, класификација, патоанатомија, патофизиологија на ЦВИ - Клиничка слика и дијагностика (основни принципи на КТМ) на ЦВИ - Ризик фактор за појава на ЦВИ - Приод на болен со ЦВИ - Општи и специфични мерки во третманот на ЦВИ - Третман на ЦВИ Практична настава: - Обработка на болен со ЦВИ (анамнеза и невролошки статус) - Презентација на случаи и заедничка дискусија - Самостојна презентација на случај - Можност за квиз одговори (казуси, примери)				
12.	Методи на учење: Предавања и дискусии, вежби/работилници, пракса				
13.	Вкупен расположив фонд на време		10 часа предавања, 5 семинари, 15 домашно учење		
14.	Распределба на расположивото време		10 часа предавања, вежби, семинари 5 часа домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		5 часови
		15.2	Вежби,		Вежби и

			семинари, тимска работа	Семинари вкупно 5 часови		
16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	часови	
			16.2	Самостојни задачи	часови	
			16.3	Домашно учење	51 часови	
17.	Начин на оценување бодови					
	17.1	Тестови	мин.-макс.			
		Завршен испит	мин.-макс.			
			Усмен дел	бодови	15 - 25	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс			
		Семинарска работа	бодови	25 - 35		
17.3	Активно учество	мин.-макс.				
		Теоретска настава	бодови	10 - 20		
		Практична настава	бодови	10 - 20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
			од 93 до100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	P.Pemov	Cerebrovaskularni bolesi	Kultura	2004

	22.2	Дополнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	ЦД и други материјали во електронска форма за вежби			

1.	Наслов на наставниот предмет	АУДИТИВНИ ЕВОЦИРАНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ			
2.	Код	ДЛ4И41			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф д-р Гордана Китева-Тренчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од Неврологија со неврофизиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Стекнување на знаења за методот на евоцирани потенцијали • Запознавање со методот на аудитивна стимулација • Запознавање со аудитивни потенцијали на мозочното стебло (БАЕП) • Запознавање со индикациите за БАЕП • Демонстрација на БАЕП кај различни заболувања на периферниот и централниот нервен систем				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: -Неврофизиолошка метода на евоцирани потенцијали -Аудитивни евоцирани потенцијали -Аудитивни потенцијали на мозочното стебло -Нервни структури кои учествуваат во генерација на аудитивните евоцирани потенцијали - Апликација на аудитивните евоцирани потенцијали во клиничката пракса -Интерпретација на наодите од аудитивни евоцирани потенцијали Практична настава: Работа со пациенти со различни заболувања на нервиот систем (периферен нервен систем, особено на осмиот кранијален нерв и на централниот нервен систем со засагање на централните проекции на осмиот кранијален нерв) Проектна работа: изработка на самостоен труд за апликација на БАЕП во клиничката пракса				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), видео презентации, вежби, проектна работа во мали групи				

13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време	5 предавања, 5 семинари, 5 вежби, 15 домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (работа со пациенти, анализа на наоди од ЕЕГ и невросликање), тимска работа	5 семинари, Вежби 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	мин.-макс.	
			Усмен дел бодови	25 - 40
	17.2	Проектна задача/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс	
17.3	Активно учество		Семинарска работа бодови	25 - 40
			мин.-макс.	
			Теоретска настава бодови	5 - 10
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и презентациите на прокетните задачи и да освои најмалку минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи проектна задача во писмена форма и да изработи power point презентација која усно ќе ја презентира. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Chiappa K	Evoked potentials in clinical medicine	Raven Press	1997 3rd ed
	22.2	Доплнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
1		www. Evoked potentials				

1.	Наслов на наставниот предмет	ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ			
2.	Код	ДЛ4И12			
3.	Студиска програма				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Четиригодишни академски студии за логопеди			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Анита Арсовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма: - запознавање со етиологијатата, факторите на ризик, клиничката слика и современите дијагностички методи кои се користат кај пациентите со цереброваскуларни болести - запознавање со современите терапевски принципи на лекување на цереброваскуларните болести				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Етиологија, фактори на ризик и поделба на цереброваскуларните болести - Современа дијагностика и третман на цереброваскуларните болести Практична настава: - Преглед на пациенти со цереброваскуларни болести				
12.	Методи на учење:				

	Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време		15	
14.	Распределба на расположивото време		5 предавања, 5 семинари, 5 вежби, 15 домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби, Семинари	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.	
	17.2	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 15 - 25
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	мин.-макс. бодови 25 - 35
	17.4	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. бодови 10 - 20 бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот, наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		

22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	
		1.	Петрова В и сор. Основни принципи на современата неврологија. Просветно дело 2002
	22.2.	Дополнителна литература 1. Арсовска А, Поповски А. Доплер сонографија во васкуларната патологија. Борографика 2009	

1.	Наслов на наставниот предмет	АЛЕРГИСКИ РИНИТИС			
2.	Код	ДЛ4И13			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по оториноларингологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. Јане Нетковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма: Проширување и надградување на знаењата од областа на ринологијата и алергиските заболувања.				
11.	Содржина на предметната програма: Општиот дел од содржината се однесува на контрола на средината, употребата на фармаколошки средства и специфична имунотерапија на алергискиот ринитис како и примена на климотерапија и респираторна рехабилитација. Посебниот дел од предметната програма е посветен на алергискиот ринитис и бронхијалната астма како сериозна коморбидна состојба.				
12.	Методи на учење: предавања				
13.	Вкупен расположив фонд на време		30		
14.	Распределба на расположивото време		15 предавања, 15 домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава		15 часа
		15.2.	Вежби, Семинари		
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење		15 часа

17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Континуирани проверки		мин.-макс.	
	17.2	Завршен испит		мин.-макс.	
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		x	мин.-макс.
	17.4	Активно учество		мин.-макс.	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) F
			од 60 до 68 бода		6 (шест) E
			од 69 до 76 бода		7 (седум) D
			од 77 до 84 бода		8 (осум) C
			од 85 до 92 бода		9 (девет) B
			од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата				
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		1.	„Алергиски болести и лекување” – Проф. Владимир Цветанов		
	22.2.	Дополнителна литература			
1.		„Клиничка анатомија на нос и параназални синуси” – Проф. Јане Нетковски			

1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХОСОМАТСКИ БОЛЕСТИ			
2.	Код	ДЛ4И16			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Психијатрија и медицинска психологија ЈЗУ УКлиника за психијатрија, ул. Белградска б. б.			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/VI семестар	7. Бр.на ЕКТС кредити	1	
7.	Наставник	проф. д-р Димитар Боневски			
8.	Предуслови за запишување на предметот	Земен потпис по предметите Психијатрија и психотерапија			
9.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување на холистички пристап кон психосоматските болести				

	• Совладување на практичното и теоретското знаење од областа на психосоматските болести • Стекнување знаења за Консултативна (лијезон) психијатрија			
10.	Содржина на предметната програма: Теоретска содржина: • Вовед, дефиниција, причина, и историјат на психосоматската медицина • Телото помеѓу биологијата и психологијата • Емоции, физиологија и структурни промени • Школи и правци на психосоматската медицина • Стрес и теориите на стресот • Психосоматски болести: - Функционален соматски синдром - Хроничен синдром на замор • Психосоматски болести во Кардиологија • Психосоматски болести во гастроентерологија • Психосоматски болести во пулмологија • Психосоматски болести во ендокринологија • Психосоматски болести во онкологија • Психосоматски болести во дерматовенерологија • Психосоматски болести во неурологија • Конверзија и психосоматските болести (психофизиолошки растројства) • Лекување: фармакотерапија и психотерапија • Консултативна (лијазон) психијатрија • биофидбек и мониторирање на психосоматските состојби Вежби: - Клинички презентации на Функционален соматски синдром - Хроничен синдром на замор - Психосоматски болести во Кардиологија - Психосоматски болести во гастроентерологија - Психосоматски болести во пулмологија - Психосоматски болести во ендокринологија - Психосоматски болести во онкологија - Психосоматски болести во дерматовенерологија - Психосоматски болести во неурологија			
11.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска)			
12.	Вкупен расположив фонд на време		15 часа	
13.	Распределба на расположивото време		10 предавања, 5 вежби, 15 домашно учење	
14.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа
16.		16.1.	Пракса	

	Други форми на активности		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
			16.3.	Домашно учење		
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови		Континуирани проверки Завршен испит	мин.-макс. 40 – 80 бодови	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена / усна)			мин.-макс 5 – 10	
	17.3	Активно учество		Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. 1 – 3 4 – 7	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		До 59		5	
			60-68		6	
			69-76		7	
			77-84		8	
			84-92		9	
			93-100		10	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
			Чадловски и сор.	Психијатрија том 2	Просветно дело	2004

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	КУЛТУРОЛОШКИ И СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛЦИ
2.	Код	ДЛ4И17

3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Катедра за социјална медицина Катедра за епидемиологија, медицинска биостатистика и информатика			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Елена Ќосевска Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Генерална цел: Да се зајакнат културолошките и структурните компетенции на студенти идни здравствени професионалци за надминување на нееднаквоста, диспаратите, невидливата дискриминација, како и влијанието на социо-економските фактори при здравствената заштита на пациентите со посебен фокус на маргинализираните групи. Други цели: • стекнување на знаења, вештини и техники за практикување на наративната медицина со фокус на културолошките и структурните компетенции при здравствената заштита; • проучување на примери за нееднаквости при здравствената заштита со посебен фокус на вулнерабилните групи; • сензибилизација за прифаќање на правата за здравје и еднаквост во национален и европски контекст.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: • Наративна медицина, наративна етика и техника-поими (односите здравствен работник-пациент, во секојдневната клиничка пракса); • Етички аспекти на истражувања врз луѓе и кај ранливото население; • Културолошки компетенции -дефиниција, важноста на културолошките разлики во медицински контекст (културна идентификација, јазични бариери, метод на комуникација итн.), интеркултурно образование; • Структурни компетенции (поим за “структурна ранливост”, извори и ефекти од социоекономската нееднаквост); • Медицинска одговорност за недискриминација (во релација со пациентите..), ставови, знаење, вештини; • Здравствен систем, право на здравје, процеси на дискриминација (стереотипи, предрасуди, разлики), принципи на недискриминација во ЕУ и во национални рамки;				

	• Набљудување на феноменот на дискриминација со соодветен пристап на заштитата на здравјето кај вулнерабилните групи (ХИВ позитивни лица, жени и деца жртви на насилство, ЛГБТИ лица, сексуални работници, лица кои користат дроги, лица со неспособност, роми. сиромашни луѓе, и други групи); • Анализа на статусот на Ромите, како најзастапени вулнерабилни групи (историја, здравје, култура, вработување, јазик. социо-економски статус, еманципација итн., (во Европски и национален контекст); • Поимот еднаквост и неговите претпоставки: формална и суштинска равноправност меѓу различните социјални групи и намалување на здравствените разлики; • Респектирање на човековите права за живот, здравје, приватност, фамилијарен живот и недискриминација. Практична настава: • презентација на случаи од клиничката пракса; • организирање на отворена дискусија во мали групи на зададена тема; • игра на улога според зададено сценарио; • вежбање на техники за слушање. пишување, комуникација, интерпретација, набљудување итн. Есеј: Пишување на есеј на зададена тема			
12.	Методи на учење: интерактивна настава (предавања), вежби, есеј			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања и вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	4 часови
		15.2.	Вежби , семинари, тимска работа, есеј	10 часови вежби 1 час семинар
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Завршен испит	мин.- макс. Усмен дел бодови 15-25	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.- макс.	

			Пишување есеј бодови 25 - 35			
	17.3.	Активност и учество			мин.- макс. Теоретска настава бодови 10-20 Практична настава бодови 10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет)Ф		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода		7 (седум)Д		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода		9 (девет)Б		
		од 93 до100 бода		10 (десет)А		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да напише есеј на зададена тема во писмена форма. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ќосевска Е., Стефановска В. В., Најчевска М., Исмаил Георгиевска Лј., Спасовски М., Димова Ц., Положани А., Мирчевска Л.,	Културолошки и структурни компетенции на здравствените работници –учебник	Фондација Отворено Општество-Македонија	2018

22.2.			Рајчановска Д.			
		2.	Ќосевска Е., Стефановска В. В., Најчевска М., Исмаил Георгиевска Лј., Спасовски М., Димова Ц., Положани А., Мирчевска Л., Рајчановска Д.	Културолошки и структурни компетенции на здравствените работници – практикум	Фондација Отворено Општество-Македонија	2018
		3.	Vasile Astărăstoae Cristina Gavrilovici Mihaela Vicol Dezideriu Gergely Sandu Ion.	Ethics and nondiscrimination of vulnerable groups in the health system	Editura „Gr.T. U. M. F. Iasi, Copyright, ADIS, 2011	2011
		4.	Rita Charon	Principles and Practice of Narrative Medicine	Oxford University Press	2017
		5.	Seth M. Holmes, Kelly R. Knight	Structural competency	PH 290 – Spring 2015, http://bit.ly/holmes_officehours	2015
	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Castaneda Heide., Holmes Seth M, Madrigal DS., DeTrinidad Young MariaElena, Beyeler Naomi,	Immigration as a Social Determinant of Health	Annu. Rev. Public Health 2015.36:375-392.	2015

			Quesada James			
		2.	Quesada J., Holmes SM, Sue K., Bourgeois Ph.,	Re-invigorating the social history: "Structural vulnerability" as a tool for promoting structural competence in health care.	Academic Medicine structural Vulnerability Manuscript: 1-17	2015
		3.	Charon Rita, Hermann Nellie, Devlin Michael.	Close Reading and Creative Writing in Clinical Education: Teaching attention, Representation and Affiliation	Academic medicine	2015
		4.	Jonathan M. Metzl Helena Hansen	Structural competency: Theorizing a new medical engagement with stigma and inequality Structural Stigma and Population Health	Social Science & Medicine Volume 103, Pages 126–133	2014

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Когнитивни невропсихолошки растројства кај развојни епилептични енцефалопатии			
2.	Код	ДЛ4И03			
3.	Студиска програма	Четиригодишни аакдемски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Катедра за неврологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Гордана Китева- Тренчевска			

9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан втор семестар		
10.	Цели на пре дметната програма (компетенции): • Стекнување на знаења за невроразвојот • Запознавање со невроразвојните растројства • Запознавање со невроразвојните растројства кај поедини развојните епилептични енцефалопатии • Запознавање на улогата на ЕЕГ во дијагнозата и прогнозата на развојните епилептични енцефалопатии • Запознавање со тератогениот потенцијал на антиепилептични лекови врз ембриогенезата и невроразвојот			
11.	Содржина на предметната програма: Когнитивни невропсихолошки растројства како корбидитети кај епилепсии. Класификација на когнитивн домени (јазик, меморија,социјална когниција, гностички и праксични функции, егзекутивни функции. Еплептични синдроми, епилепсии, разцојни епилептични енцефалопатии кај кои се среќаваат когнитивни невропсихолошки растројства, од најраниот ембрионален период до возрасност, како на пр. АДХД, растројство од аутистичен спектар (АСД), интелектуална попреченост, онеспособеност за учење, дизграфија, дискалкулија, дизлексија, диспраксија, гностички растројства, растројства во говорот и други невролошки дефицити во моториката и во одржувањето на рамнотежата. Специфични ЕЕГ наоди кај поедини развојни епилептични енцефалопатии, епилептични синдроми, епилепсии кои помагаат за одредување на дијагноза, терапија и прогноза кај коморбидни когнитивни невропсихолошки растројства и епилепсии. Ефикасност и споредни ефекти кај антиепилептчни лекови (АЕЛ) со осврт за правилна селекција на АЕЛ кај трудниците во текот на ембрионалниот развој и правилна селеција на АЕЛ за да се избегне псеудорефрактерност. Практична настава: Работа со пациенти со различни невропазвојни растројства кај поедини епилептчн енцефалопатии Проектна работа: изработка на самостоен труд за апликација на стекнатите теоретски практчн знаења за когнитивните невропсихолошки растројства кај поедини епилепсии, епилептични синдроми развојни епилептични енцефалопатии			
12.	Методи на учење: нтерактивни предавања, вежби, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	11 предавања, 4 вежби, 15 домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	10
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	Вежби 4 Семинари 1
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			25-40	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			25-40	
	17.3.	Активност и учество			10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф		
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е		
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д		
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
			од 93 до100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и презентациите на прокетните задачи и да освои најмалку минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи проектна задача во писмена форма и да изработи power point презентација која усно ќе ја презентира. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предавањата, вежбите и семинарите на предметот и за наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	C. Panayiotopoulos	A clinical guide to epileptic syndromes and their treatment	London: John Libbey & Co. Ltd, Springer Healthcare Ltd.	2002 snd ed 2010
		2.	www.ilae.org			
	22.2.	Дополнителна литература				

		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гордана Китева-Тренчевска и сор.	Клинична невропсихологија за логопеди	Медицински факултет Универзитет „Св Кирил и Методиј“ Скопје	2022
		2.	Луиз Роуланд	Меритова Неврологија	Табернакул	2011

1.	Наслов на наставниот предмет	СЕТИЛО ЗА СЛУХ И РАМНОТЕЖА			
2.	Код	ДЛ4И06			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по анатомија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор сеестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Доц.д-р Билјана Трпковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да се обезбеди знаење за морфолошките и анатомски карактеристики на сетилото за слух • Да се обезбеди знаење за анатомските и морфолошките делови на сетилото за слух • Изучување на местоположбата и значењето на сетилото за слух • Да се обезбеди знаење за anatomskite и kliničkite aspekti на сетилото за слух				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Морфолошки, топографски карактеристики, gradba i kliničko znaewe на сетилото за слух - Морфолошки, топографски карактеристики ,gradba i kliničko znaewe на деловите на сетилото за слух - Анатомски strukturi, внатрешна макроструктура и микроструктура на деловите на сетилото за слух - Подрачје на васкуларизација и инервација на органот за слух Практична настава:				

	- Презентација на морфолошките, топографските карактеристики и градбата на сетилото за слух - Семинарска работа: Избран дел од содржината на сетилото за слух			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава: предавања, вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30	
14.	Распределба на расположивото време		15 часови предавања и семинари 15 часови домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови – континуирани проверки		
		Завршен испит		мин-макс
		Усмен дел		бодови 25-35
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		мин.-макс
		Семинарска работа		бодови 25 - 35
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз	

		основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Мур КЛ Дали АФ Агур АМР	Клинички ориентирана анатомија	Табернакул, Скопје	2011
		2	Williams, PL	Gray`s anatomy	Churchill Livingstone	2005
	3	Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева, Марија Папазова, Биљана Зафирова , Елизабета Чадиковска	Анатомија 2 за студентите по општа медицина Анатомија на човекот	Медицински факултет, Скопје	2020	
		4	Ники Матвеева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Биљана Зафирова , Елизабета Чадиковска, Билјана Бојациева, Аце Додевски, Билјана Трпковска	Анатомија за студентите од тригодишните стручни студии за дипломиран логопед	Медицински факултет, Скопје	2019
22.2	Доплнителна литература					

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Носна празнина, параназални синуси и анатомски варијации во назоетмоидалното подрачје
2.	Код	ДЛ4И15

3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по анатомија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Вонреден професор др. Билјана Бојациева Стојаноска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се стекне со основни знаења за нормална анатомија на носната празнина и параназалните синуси и посебен осврт кон анатомските варијации во назоетмоидалното подрачје				
11.	Содржина на предметната програма: Нос и параназални синуси -надворешен нос(nasus externus) -носна празнина (cavum nasi) зидови, васкуларизација и инервација -носна преграда (septum nasi) и носни ходници (meatus nasi inferior, medius et superior) -параназални синуси (sinus paranasales) Анатомски варијации на параназалните синуси- приказ на компјутерска томографија (КТ) на параназални синуси Практична настава Класификација на анатомските варијации на параназалните синуси и препознавање на анатомските варијации на КТ снимки на параназални синуси				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава,предавања,вежби,семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположивото време	10 предавања, 5 вежби, 15 домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		10 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи		15 часови
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови			15 до 25 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			35 до 45 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 до 30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) (F)		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) (E)		
		од 69 до 76 бода		7 (седум) (D)		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) (C)		
		од 85 до 92 бода		9 (девет) (B)		
		од 93 до100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За да добие потпис студентот, потребно е да ја посетува теоретската,практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба самостојно да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Поџерпоинт презентација. Оценката се формира според табелата на оценки,а врз основа на збирот на бодови од сите активности,континуирани проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анонимна евалуација на студентот за предметот и наставникот и соработниците кои ја изведуваат наставата.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Папазова Јулија Живадиновиќ Јане Нетковски	Клиничка анатомија на носот	Медицински факултет, Скопје	2016
		2.	Мур КЛ Дали АФ Агур АМР	Клинички ориентирана анатомија	Табернакул, Скопје	2011

		3.	Елис Х Логан БМ Диксон АК	Анатомија на човекот пресеци	Арс ламина	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ранко Младина	Деформације носнога септума и пирамиде	Школска книга, Загреб	1990
		2.	Ранко Младина	Темелји функцијске ендоскопске синусне хирургије	Школска книга, Загреб	1994
		3.	Јане Нетковски	Основни принципи на ендоскопска хирургија кај параназални синуси	УКИМ, Медицински факултет ,Скопје	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АНАТОМСКИ И ФУНКЦИОНАЛНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕСПИРАТОРНИОТ СИСТЕМ			
2.	Код	ДЛ4И05			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по анатомија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Вонр.проф д-р Биљана Зафорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	• Да се обезбеди знаење за морфолошките, топографските карактеристики и градбата на респираторниот систем • Да се обезбеди знаење за анатомски карактеристики на стомачната празнина • Да се обезбеди знаење за функционалните i klini~kite aspekti на респираторниот систем			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Морфолошки, топографски карактеристики, gradba i klini~ko zna~ewe на горните дишни патишта - Морфолошки, топографски карактеристики ,gradba i klini~ko zna~ewe на долните дишни патишта - Анатомски структури, соодноси, внатрешна макроструктура и микроструктура на органите на респираторниот систем - Анатомски и функционални карактеристики на органите на респираторниот систем - Подрачје на васкуларизација и инервација на органите Практична настава: - Презентација на морфолошките, топографските, функционалните карактеристики и градбата на органите на респираторниот систем Семинарска работа: Избран дел од содржината на органите на респираторниот систем			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава: предавања, вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време	15 часа предавања, семинари 15 часа домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	5 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	10 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		мин.-макс. 15-25
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		25-35
	17.3.	Активност и учество		Тоеретска настава 10-20 Практична настава 10-20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	

		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д			
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б			
		од 93 до100 бода	10 (десет) А			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Папазова М, Живадиновиќ Ј, Матвеева Н, Зафирова Б, Чадиковска Е	Анатомија 3 за студентите од општа медицина	Скопје:УКИМ, Медицински факултет;	2019
		2.	Матвеева Н, Живадиновиќ Ј, Папазова М, Зафирова Б, Чадиковска Е	Анатомија 2 за студентите од општа медицина	Скопје:УКИМ, Медицински факултет	2019
		3.	Живадиновиќ Ј, Матвеева Н, Папазова М, Зафирова Б, Чадиковска Е,	Анатомија 2 за студентите од Стоматолошкиот факултет	Скопје:УКИМ, Медицински факултет	2020
	4.	Ники Матвеева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Биљана Зафирова	Анатомија за студентите од тригодишните стручни студии за	Медицински факултет, Скопје	2019	

			Елизабета Чадиковска, Билјана Бојациева, Аце Додевски, Билјана Трпковска	дипломиран логопед		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1. Drake RL et all.		Gray`s anatomy	Churchill Livingstone	2015
		2.				
		3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ВАСКУЛАРИЗАЦИЈА НА ЦНС			
2.	Код	ДЛ4И04			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ, Медицински факултет, Катедра за анатомија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф д-р Аце Додевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да ги запознае студентите со анатомските карактеристики на мозочните крвни садови, варијациите на мозочните крвни садови и нивното значење во клиничка пракса. По завршување на слушањето на предметот студентот ќе може: • Да се обезбеди знаење за анатомските карактеристики и варијациите на мозочните крвни садови • Да се обезбеди знаење за апликација во клиничката пракса				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: • Анатомски карактеристики и топографски соодноси на мозочните крвни садови • Анатомски варијации на мозочните крвни садови				

	- Клиничко значење на варијациите на мозочните крвни садови Практична настава: - Изработка на дисекциони препарати на мозок со мозочни крвни садови - Морфометриска анализа на анатомски препарати на мозок со мозочни крвни садови - Компаративна анализа на морфометриските карактеристики на мозочни крвни садови и нивните варијации на анатомски препарати, КТ и МРИ слики			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, предавања, вежби, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часови	
14.	Распределба на расположивото време		10 предавања, 5 вежби, 15 семинари	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	Вежби - 5 часови Семинари - 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Завршен испит	Усмен дел (мин - макс) 15 - 25 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа (мин - макс) 25 - 35 бодови	
	17.3.	Активност и учество	Теоретска настава мин - макс 10 - 20 бодови Практична настава мин - макс 10 - 20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода	5 (пет) (F)
			од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
			од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
			од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
			од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
			од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.	

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕНАЏМЕНТ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ (TQM) ВО ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО			
2.	Код	ДЛ4И18			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Социјална медицина			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Моме Спасовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10	Цели на предметната програма (компетенции): • Изготвување на листа од јавноздравствени проблеми поврзани со полето на работа; • Поставување на проблемот и целите за подобрување на состојбите; • Изготвување на листа на причини за настанок на проблемот; • Можни мерки за редукција или елиминација на причините; • Планирање за мерење на тоа колку добро проблемот е решен; • Планирање за одржување на напредокот.				
11	Содржина на предметната програма: • 1. Причина за подобрување на состојбите -Brainstorming (листа на идеи за приоритетни јавноздравствени проблеми) -Гласање -Критериуми за одредување на приоритет - Постапки за одредување на причините за избор на соодветниот приоритетен јавноздравствен проблем (шематски приказ - Flowchart) 2. Сегашна состојба -Алатки: табела (checksheet), графикони (bar chart), Pareto chart 3. Анализа				

	-Развивање на "Причина-Ефект" дијаграм (Рибина коска - Fishbone) - Методи за потврдување на вистинските причини за јавноздравствениот проблем 4. Мерки со мерливи вредности -Развивање на таблица (Countermeasures Matrix) - Cost-Benefit Analysis Бариери и предности -Изработка на детален план (кој, што, кога) 5. Резултати Алатки: - компарација(споредба) на состојбите пред и по мерките -приказ на податоците со табели, дијаграми, Pareto Chart 6. Стандардизација -Воведување на мерките во редовната работа на здравствените работници во процесот на здравствената заштита -Формирање на мониторинг систем -Подготовка на упатства -Едукација на вработените - Повторување на успехот во други подрачја Идни планови -Лекции научени од спроведениот проект			
12	Методи на учење: · Теоретска настава: предавање, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од областа Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација, Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература, консултации, консултации по сегменти од интерес, есеи, семинарска работа			
13	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење-задачи		
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	10 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	5 часови вежби
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часови
17	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	мин.-макс. Завршен испит поени 15-25	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.- макс. Семинарски труд поени 25-35			
	17.3.	Активност и учество	мин.-макс. Теоретска настава поени 10-20 Практична настава поени 10-20			
18 .	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет)Ф			
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е			
		од 69 до 76 бода	7 (седум)Д			
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода	9 (девет)Б			
		од 93 до100 бода	10 (десет)А			
19 .	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум поени. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и усно да го презентира. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на поените од сите активности, семинарскиот труд и завршниот испит.				
20 .	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21 .	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска ананимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.				
22 .	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Tulchinsky TH, Varavikova EA	The New Public Health: Third Edition.	Diego: Academic Press,	2014
		2.	Garcia,A., Filer,C., Brumble,L	Orientation for Patient Flow Analysis-Training Guide	Bureau of Clinical and Nutrition Services,Texas Department of Health, WIC	1999

	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	The Sustainable Management Development Program Office of Global Health	Teaching TQM & Supervising Successful TQM Applied Learning Projects.	U.S. Centers for Disease Control and Prevention, Georgia	2004
		2.	U.S. Centers for Disease Control and Prevention	Introduction to Total Quality Management, course in Management for International Public Health-Workbook	U.S. Centers for Disease Control and Prevention, Georgia	2004

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ			
2.	Код	ДЛ4И19			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Фимка Тозија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето од областа на здравјето на мигрантите како јавно здравствен проблем и би требало да биде способен да:				

	• ги препознава главните категории на мигранти и нивните карактеристики • ги знае главните фактори кои придонесуваат за дискриминација и лошо здравје на мигрантите и бегалците и ограничениот пристап до здравствена заштита, кој исто така претставува бариера за нивната интеграција во земјата домаќин • има знаења за постоечката легислатива за човековите права и правата за здравје во земјата и Европа • да ги препознае бариерите за здравствена заштита со акцент на земјата домаќин • да биде свесен за состојбата со мигрантите глобално и во Европа			
11.	Содржина на предметната програма: • Вовед во главните категории на мобилните популации мигранти, бегалци, баратели на азил, и недокументирани мигранти • Вовед во клучните концепти кои доведуваат до здравствена нееднаквост, како што се етничка припадност, пол, социјален статус, култура, сиромаштија и неписменост, како и за влијанието на дискриминацијата и расизмот врз здравјето • Разлики помеѓу мигрантите, барателите на азил и недокументираните мигранти • Причини за сегашната мобилност на населението во светот • Фактори кои придонесуваат за лошо здравје на мигрантите и бегалците • Причини за сегашната миграција во светот и Европа • Моментална состојба во земјата односно профил, услови за живеење на мигрантите, недокументираните мигранти и бегалците • Легислатива за човекови права и права за пристап до здравствени услуги за различни категории (мигранти, бегалци, недокументирани мигранти) во земјата и Европа • Политика за интеграција на мигранти • Податоци и истражување за миграција • Одговор на здравствениот систем			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари, вежби, интерактивни работилници, групна практична работа и теренска работа во заедницата			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови интерактивни предавања, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	10 семинари часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	мин.-макс. Завршен испит поени 30-50 Испитот е презентација и одбрана на изготвен проект	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс. Семинарски труд поени 20-40	

	17.3.	Активност и учество		мин.-макс. Теоретска настава поени 3-5 Семинари поени 3-5		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет)Ф			
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е			
		од 69 до 76 бода	7 (седум)Д			
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода	9 (девет)Б			
		од 93 до100 бода	10 (десет)А			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум поени. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и усно да го презентира. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на поените од сите активности, семинарниот труд и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска ананимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Editors: Solano, Giacomo & Huddleston, Thomas	Migrant Integration Policy Index 2020. Barcelona/ Brussels:	CIDOB and MPG	2020
		2.	WHO	International migration, health and human rights	World Health Organization, Office of the High Commissioner for Human Rights and the International	2013

					Organization for Migration	
		3.	LSE Health	<u>Migration and health in the European Union</u> EuroHealth	LSE Health, London School of Economics and Political Science, United Kingdom.	2010
		4.	Tulchinsky TH, Varavnikova EL.	The New Public Health: Third Edition	Elsevier, Academic Press	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	WHO.	<u>How health systems can address health inequities linked to migration and ethnicity</u> . Briefing on policy issues produced through the WHO/European Commission on equity project	WHO Regional Office for Europe,	2010
		2.	IOM	Summary Report on the MIPEX Health Strand and Country Reports	IOM	2016

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОЦЕНКА НА ЗДРАВЈЕ И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ ЗА ЗДРАВЈЕ ВО ЗЕДНИЦАТА			
2.	Код	ДЛ4И20			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1

8.	Наставник	Проф.др. Фимка Тозија		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето за промоција на здравје и би требало да биде способен да: - да го разбере циклусот на менаџмент и процесот на оценка и планирање во јавното здравје во заедницата - да дефинира јавно здравствен проблем и одреди приоритети за јавно-здравствена интервенција во заедницата - да врши анализа на здравствен проблем и има поголема креативност и иновација за решавање на проблеми – процес базиран на докази - стратешки да планира и предлага соодветна ефективна интервентна стратегија базирана на докази - да врши мониторинг и евалуација на имплементацијата на здравствената стратегија			
11.	Содржина на предметната програма: - Циклус на менаџмент за здравје во заедницата – процес од шест чекори на планирање - Систем за одредување основни приоритети и вовед во PEARL - Одредување глобални цели и дефинирање здравствен проблем во заедницата - Анализа на здравствен проблем: детерминанти, директни и индиректни контрибутивни фактори - Формулирање цели на: исход, влијание, процес - Одбирање правец на интервенција - Стратегии кои се успешни - базирано на докази - Дизајн на стратегија за интервенција - Развивање работен план и програмски буџет - Планирање на мониторинг и евалуација - Изготвување здравствена слика и здравствена стратегија во заедницата			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари, вежби, интерактивни работилници, групна практична работа и теренска работа во заедницата			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, и вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	10 часови вежби
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	мин.- макс. Завршен испит поени 30-50 Испитот е презентација и одбрана на изготвен проект	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.- макс. Семинарски труд поени 20-40			
	17.3.	Активност и учество	мин.- макс Теоретска настава поени 3-5 Семинари поени 3-5			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет)Ф			
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е			
		од 69 до 76 бода	7 (седум)Д			
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода	9 (девет)Б			
		од 93 до100 бода	10 (десет)А			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mellison M. et al.	Healthy Plan – it TM a tool for planning and managing public health programs.	Centers for Disease Control, Atlanta	2005
		2.	Донев Д., Спасовски М., Тозија Ф., Ќосевска Е.	Социјална медицина	УКИМ Медицински факултет Скопје	2013

		3.	Tulchinsky T, Varavikova E.	The new public health. Third Edition	Elsevier, Academic Press.	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Detels R., Beaglehole R., Lansang MA., Gulliford M.	Oxford Textbook of public health (5 th edition)	Oxford University Press	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	НАУЧЕН ТРУД: ДА СЕ НАПИШЕ И ДА СЕ ОБЈАВИ			
2.	Код	ДЛ4И28			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Имунологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Дејан Трајков			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да препознае и да употребува научен начин на размислување • Да знае што е научно размислување • Да користи научна информација • Да направи класификација на научните трудови • Да приотви научен труд • Да изнесе научен труд				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Пребарување литературни податоци				

	- Компјутерска анализа на високо слични трудови - Мерење научен придонес со програмот Publish or perish - Приготвување на изворен труд - Приготвување на ревиски труд - Приготвување на приказ на случај Практична настава: - Изнесување на изворен труд - Изнесување на ревиски труд - Изнесување на приказ на случај			
12.	Методи на учење: Interaktivna nastava (teoretska), ve`bi, seminarska rabota			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часови	
14.	Распределба на расположивото време		15 часови предавања и вежби 15 часови домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	мин.-макс.	
			Усмен дел	бодови 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс	
17.3	Активно учество		Семинарска rabota	бодови 25 - 35
			Теоретска настава	бодови 10 - 20
			Практична настава	бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Спироски МЖ	Научен труд - Да се напише и да се објави	Институт за Имунобиологија и хумана генетика, Скопје	2002
	22.2	Доплнителна литература				
Р.бр		Автор	Наслов	Издавач	Година	

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛИПОПРОТЕИНИ – РИЗИК ФАКТОР ЗА РАЗВОЈ НА АТЕРОСКЛЕРОЗА			
2.	Код	ДЛ4И29			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Биохемија и клиничка биохемија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Даница Лабудовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да се запознае со улогата на липопротеините, транспортните протеини и ензимите вклучени во развој на атеросклерозата заболувањата кои се последица на атеросклерозата: КАБ, цереброваскуларни, ДВТ; да се запознае со електрофоретските методи за сепарација HDL и LDL супкласите и аро(а) изоформите; • Демонстрација и практична работа со ПАГ електрофоретските методи за сепарација HDL и LDL супкласите, аро(а) изоформите и Western blott техниката.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: • Класификација и метаболизам на плазма липопротеините; • HDL и LDL супклази; CETP, LCAT; • Липопротеин (а) и апопротеин(а) фенотипови • Клиничко значење на липопротеините во развојот на различни заболувања како што се: КАБ, ЕСРД, цереброваскуларни заболувања, шеќерна болест, длабока венска тромбоза. Практична настава: • 3-30% градиентна неденатуирачка ПАГ електрофореза за сепарација на HDL и LDL супкласите • 3-15- градиентна SDS-PAG електрофореза за сепарација на апопротеин(а) проследена со Western blott на нитроцелулозна мембрана и, визуализација со имунотехника Семинарска работа: припрема и јавна презентација на семинарски труд поврзан со липопротеините и дискусија поврзана со семинарските трудови			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часови	
14.	Распределба на расположивото време		15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	мин.-макс.	
		Усмен дел	бодови	15 - 25

	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа бодови мин.-макс 25 - 35			
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови мин.-макс. 10 - 20 Практична настава бодови 10 - 20			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф			
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е			
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д			
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б			
		од 93 до100 бода	10 (десет) А			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Рс.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Dhalla NS, et al.,	Biochemistry of atherosclerosis,	Springer, USA	2009
		2	Marshall WJ & Bangert SK.	Clinical Biochemistry - Metabolic and clinical aspects.	Churchill Livingstone, Elsevier	2008, pp 783
		Дополнителна литература				
	22.2	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Dunbar BS, et al.,	Protein Blotting. A Practical Approach	Oxford University	1999
		2	Patel D,	.Electrophoresis, Essential data.	Gel Wiley Chischester,	1999.

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВСТВЕНА ПОЛИТИКА			
2.	Код	ДЛ4ИЗ1			
3.	Студиска програма	ЧЕТИРИГОДИШНИ АКАДЕМСКИ СТУДИИ ЗА ЛОГОПЕДИ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Моме Спасовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ќе стекнат знаења и вештини од областа на здравствената политика и ќе развијат способности за јавно здравствени промотивни и превентивни активности и партиципација во системот на здравствена заштита и ќе добијат научни и подлабочени сознанија, нови структури и улоги, како и одговорот на општеството на овие промени преку здравствената политика.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 1. Организација, менаџмент и планирање на здравствените системи; 2. Јавноздравствени сервиси состојби и перспективи; 3. Глобализација, Влијание врз Јавното Здравство; 4. 50 години на глобалната здравствена политика, Фокус на главните точки; 5. Заштита на правата на пациентите и одговорност на здравствените работници; 6. Биоетички и медицинско-правни аспекти на јавно здравствените приоритети; 7. Политика на здравствената реформа Семинарска работа: Изработка на семинарска задача на дадена тема од областа на здравствена политика				
12.	Методи на учење: Теоретска настава: предавања, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од соодветната област.				

	Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација. Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература. консултации. консултации по сегменти од интерес. есеи. семинарска работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење- задачи, семинарски труд		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	10 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	5 часови вежби
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	мин.-макс. Завршен испит поени 15-25	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс. Семинарски труд поени 25-35	
	17.3.	Активност и учество	мин.-макс. Теоретска настава поени 10-20 Практична настава поени 10-20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет)Ф	
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода	7 (седум)Д	
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода	9 (девет)Б	
		од 93 до100 бода	10 (десет)А	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум поени.		

		За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и усно да го презентира.				
		Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на поените од сите активности, семинарскиот труд и завршниот испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска ананимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Макси-Розено - Ласт, Роберт В., Волас и сор.	Јавно здравство и превентивна медицина	Табернакул	2011
		2.	Донев Д., Спасовски М., Тозија Ф., Ќосевска Е. и сор.	Социјална медицина	Медицински факултет	2013
		3.	Tulchinsky T, Varavikova E.	The new public heath.Third Edition	Elsevier, Academic Press.	2014
		4.	Давитковски и сор.	Право и јавно здравство	Правен факултет, Скопје	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРАВО И ЈАВНО ЗДРАВСТВО
2.	Код	ДЛ4И32
3.	Студиска програма	ЧЕТИРИГОДИШНИ АКАДЕМСКИ СТУДИИ ЗА ЛОГОПЕДИ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Медицински факултет, Скопје, Катедра по социјална медицина
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус

6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Моме Спасовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се здобие со следниве знаења и вештини: Дефинирање на јавно здравствените функции во различни нивоа на управа Дефинирање на методите кои се на располагање на владините организации за работа со јавно-здравствените одговорности и активности Употреба на принципите на новото јавно здравство во активностите од национално, државно, регионално и локално ниво на управа Разбирање на системот за здравствена заштита на р. Македонија (легислатива, администрирање, обезбедување на здравствена заштита и акредитација) Здравствената политика и јавното здравство (влијание на глобализацијата и преглед на легислативи Унапредување на здравјето и легислативни аспекти Биоетички и медицинско-правни аспекти на јавно-здравствени приоритети				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Јавни служби во РМ 2. Систем на здравствена заштита 3. Акредитација на здравствените установи 4. Здравствена политика 5. Здравствени стратегии и национални програми 6. Социоекономски детерминанти на здравје 7. Проценка на здравствен статус на население 8. легислативни аспекти на унапредување на здравјето 9. Организација, легислатива и конвенции во биоетички и јавно-здравствени приоритети 10. Актуелни проблеми и предизвици на јавното здравство				
12.	Методи на учење: Теоретска настава: предавања, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од соодветната област. Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација. Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература, консултации, консултации по сегменти од интерес, есеи, семинарска работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часа		
14.	Распределба на расположивото време		Теоретска настава: мин 9 - макс 15 Семинари: мин 3 - макс 5 Континуирани проверки: мин 24 - макс 40 Завршен испит: мин 24 - макс 40		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа	
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	10 семинари	
16.		16.1.	Проектни задачи		

	Други форми на активности		16.2.	Самостојни задачи		
			16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				бодови	
	17.1	Континуирани проверки (тестови)		60 бодови		
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација:писмена и усна)		30 бодови		
	17.3	Активно учество		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) F	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) E	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) D	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) C	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) B	
			од 93 до 100 бода		10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Студентот може да полага откако ќе ги оствари потребните бодови од континуирано оценување			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Tulchinsky TH, Varavnikova EA. The New Public Health	The New Public Health: An introduction for the 21 st century	San Diego: Academic press	2001
		2.	Давитковски и сор.	Право и јавно здравство	Правен факултет, Скопје	2009
		3.				
22.2.	Дополнителна литература					

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРОФЕСИОНАЛНИ МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ
2.	Код	ДЛ4И42

3.	Студиска програма	ЧЕТИРИГОДИШНИ АКАДЕМСКИ СТУДИИ ЗА ЛОГОПЕДИ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет “Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет Катедра по медицина на трудот			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/VI	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Сашо Столески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од Медицина на труд			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за примена на основните принципи за превенција на професионалните малигни неоплазми, евалуација на достапната литература од оваа област, придонес за спроведување здравствени интервенции за превенција на овие болести и оценка на успешноста на интервентните програми од оваа област. Студентот ќе биде во можност да стекне стручни знаења, но и базични знаења за изведување на научно-истражувачка работа и изработка на научен труд од оваа област.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Професионални малигни неоплазми – дефиниција, патогенетски механизми, дијагностика и третман - Професионални канцерогени и канцероген ризик (класификација според Меѓународната агенција за истражување на канцерот - IARC) - Професионални малигни болести - превенција - Професионални малигни неоплазми - клиничко-епидемиолошки истражувања - Професионални малигни неоплазми - можности за здравствени интервенции Практична настава: - Професионални малигни неоплазми на кожата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на белите дробови и плеврата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на горните дишни патишта - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на хематопоетскиот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на гастроинтестиналниот тракт - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на репродуктивниот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на ендокриниот систем - приказ на случаи Семинарска работа: Избрани теми од областа на професионалните канцерогени и професионалните малигни неоплазми				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	10 предавања и семинари, 5 вежби			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	15-25 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	25-35 бодови
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	10-20 бодови 10-20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.
-----	---	--

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРЕС ПОВРЗАН СО РАБОТАТА И СИНДРОМ НА СОГОРУВАЊЕ			
2.	Код	ДЛ4И43			
3.	Студиска програма	ЧЕТИРИГОДИШНИ АКАДЕМСКИ СТУДИИ ЗА ЛОГОПЕДИ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет “Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет Катедра по медицина на трудот			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/ - VI	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Мијакоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за: примена на основните принципи на идентификација на психосоцијалните фактори на работното место; анализа на стресот поврзан со работата и синдромот на согорување; утврдување и примена на методологијата за анализа на стресогените фактори поврзани со работата според моделот на барања и ресурси на работното место; да придонесе за спроведување интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место и да овозможи креирање и примена на организациски интервенции според принципите на акциското истражување.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Психолошки аспекти на работата - основен концепт и дефиниции - Значење на психосоцијалните фактори на работното место - Анализа на Моделот на барања и ресурси на работното место (Job Demands/Resources Model) - Стрес поврзан со работата и синдром на согорување - дефиниции, епидемиолошки податоци и негативни ефекти - Синдром на согорување vs. ангажирање на индивидуата при работењето - Значење на организациската култура и тимската работа - Примена на интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место - Улога на акциското истражување во креирање и примена на организациски интервенции - епидемиолошки студии и case studies со евалуација на научната литература од интерес Практична настава:				

	- Утврдување и примена на методологијата за евалуација на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување - Практична примена на статистичките методи за анализа на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување и изведување релевантни заклучоци - Креирање на организациски интервенции за редуцирање на стресот поврзан со работата според принципите на акциското истражување Семинарска работа: Избрани теми од областа на психосоцијалните фактори на работното место			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часови	
14.	Распределба на расположивото време		10 предавања и семинари, 5 вежби, 15 домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	15-25 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	25-35 бодови
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	10-20 бодови 10-20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.	

		За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Ауксолошки и развојни нарушувања во детската возраст			
2.	Код	ДЛ4И22			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Катедра за Педијатрија, ЈЗУ Универзитетска Клиника за детски болести			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Доц. д-р Александра Јанчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основите на правилниот раст и развој во детската возраст, како и методите за проценка на истите. Запознавање со најчестите нарушувања на растот и развојните пореметувања со особен аспект на говорот, пубертетот и социјалната интеграција на детето. Усвојување на знаења и вештини за факторите на ризик кои доведуваат до овие пореметувања. Едукативен осврт кој прекумерната тежина/исхрана и последиците од неа. Стекнување на знаења за некои од најчестите развојни нарушувања во модерниот свет – аутизмот и Аспергеровиот синдром.				
11.	Содржина на предметната програма: Нормален раст и развој на доенче и дете				

	• Проценка на растот и развојот кај децата • Нарушувања на растот – низок и висок раст • Развојни нарушувања - говор, пубертет • Ризик фактори за настанување на развојните нарушувања кај децата • Обезност – етиологија, дијагноза, третман, социјален аспект • Аутизам и синдром на хиперактивно дете/нарушено внимание • Аспергеров синдром и високо функционален аутизам			
12.	Методи на учење: интерактивна - предавања, практична настава, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава 9 часа Практична настава 3 часа Консултации и изработка на семинарски труд со јавна презентација 3 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	9 часа
		15.2.	Практичен ден	3 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Самостојни задачи – изработка на семинарски труд	3 часа
		16.2.	Домашно учење	
		16.3.	Јавна презентација	15 час
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарски труд и јавна презентација
	17.3.	Активност и учество		мин - мак Теоретска настава 10-20 Практична настава 10-20 Семинарски труд 35-50 Презентација 5- 10 Вкупно 60-100
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Студентот е должен активно да ги следи сите предвидени активности за да добие потпис			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Авторизирани предавања од Катедрата		
		2.	Mark A. Sperling	5th Edition	Elsevier	2020
		3.	Душко Мардешки и соработници	Педијатрија	Школска книга Загреб	2016

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ДЕТСКОТО ЗДРАВЈЕ			
2.	Код	ДЛ4И27			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Катедра за Педијатрија,			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година /четврти	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Соња Бојациева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет, додипломска настава, ИЗБОРЕН ПРЕДМЕТ			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студии за логопеди. Превентивни мерки за зачувување на детското здравје				
11.	Содржина на предметната програма: Ќе биде прикажан кост-бенефитот од превентивните мерки, начинот на планирање на превентивните програми, содржината на превентивните програми, планирање на тимот кој ги изведува, начин на имплементација. Посебен осврт ќе				

	се даде на успешни програми како што е програмата за доење, за антирахитична профилакса, скрининг програмите и слично			
	1. Превентивна медицина (Значење, место на превентивни програми кост-бенефит)	1 час		1
	2. Следење на раст и развој (Растење во доенечка возраст, техника на ауксолошки мерења на доенче, растење во втора и трета година, растење во пубертет)	2 часа		
	3. Развој (Моторен, когнитивен, развој на говор)	1 час		1
	4. Развојно советувалиште	1 час		1
	5. Имунизација	2 часа		2
	6. Превенција на рахит	1 час		1
	7. Превенција на вродено исчашување на колкот	1 час		1
	8. Подготовка и имплементација на превентивна програма (пример:доење)	1 час		1
	9. Контрола и извештаи за превентивни програми	1 час		1
	10. Скрининг програми (услови за скрининг програм, кост-бенефит, прибирање на материјал, база на податоци)	2 часа		2
	11. Тест	2 часа		2
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава = 6 часа, практична настава =9 часа, 15 часа домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	6 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	9 часа вежби
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	2 часа	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет)Ф			
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е			
		од 69 до 76 бода	7 (седум)Д			
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода	9 (девет)Б			
		од 93 до100 бода	10 (десет)А			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература – Авторизирани предавања				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Развојно следење на високоризично дете
2.	Код	ДЛ4ИЗ7
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ- Медицински факултет, Катедра за педијатрија, Универзитетска клиника за детски болести
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус

6.	Академска година /семестар	Втора година / четврт семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Наставник - Вонреден професор д-р Аспазија Софијанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	НЕМА			
10.	Цели на предметната програма - Стекнување на вештини и теоретско знаење за рано преознавање и рана проценка на деца со висок ризик за појава на пречки во психомоторниот развој и деца со развојни отстапувања - Совладување на вештини за рана интервенција				
11.	Содржина на предметната програма: - Дете родено со фактор на ризик (прематурни, мали за гестациска возраст, деца со перинатална асфиксија и ХИЕ, конгенитални малформации и др. - Проценка на психомоторен развој - Рана интервенција				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска и практична со нагледни средства), семинари и вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава 7 часа Практична настава 8 часа 15 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 7 часа		
		15.2.	Вежби 8 часа Семинари		
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи		15 час
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Континуирана проверка			Мин-макс 5-10
	17.2.	Завршен испит			Мин-макс 10-20
	17.3.	Семинарска работа/проект (презентација/ усмена)			Мин-макс 20-30
	17.4.	Активност и учество			Мин-макс 20-40
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) (F)	
		60 x до 68 бода		6 (шест) (E)	
		69 x до 76 бода		7 (седум) (D)	

		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)				
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)				
		од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)				
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство на теоретска настава 51% - 60% 5 бода 61% - 70% 6 бода 71% - 80% 7 бода 81% - 90% 8 бода 91% - 100% 10 бода					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари Студентска анонимна евалуација за предметот, наставникот					
22.j	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Душко Мардешич и соработници	Педијатрија	Школска книга	2016	
		2.		Авторизирани предавања			
		3.					
	22.2.	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Валентина Дуковска Филип Дума	Високоризично дете	Polyesterday	2021	
2.							

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Астма во детска возраст
2.	Код	ДЛ4И21
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно -	УКИМ, Медицински факултет, Катедра за педијатрија, Универзитетска клиника за детски болести

	институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година /четврт семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Доц. д-р Илија Кировски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма за логопеди, избран предмет, Астма во детска возраст • Стекнување знаење за имунопатофизиолошките механизми, дијагностиката и терапијата на астма, • Стекнување практични вештини за изведување кожен prick тест и реализирање белодробни функционални испитувања, • Препознавање егзацербација на астма, • Стекнување вештини за едукација на пациент/родител за техниката на превентивна инхалациска терапија.				
11.	Содржина на предметната програма: • Дефиниција и класификација на астма, • Дијагноза на астма, • Испитување на атописки статус, • Испитување на белодробна функција (PEF мерење, спирометрија), • Третман на астма, • Долгорочно лекување на астма, • Егзацербација на астма, • Едукација на пациентот/родителот за техниката на примање инхалациските медикаменти.				
12.	Методи на учење: интерактивна - предавања, практична настава, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа			
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава 7 часа Практична настава 5 часа Консултации и изработка на семинарски труд со јавна презентација 3 часа 15 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		7 часа
		15.2.	Практичен ден		5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Самостојни задачи-изработка на семинарски труд		3 часа
		16.2.	Домашно учење		

		16.3.	Јавна презентација			15 час
17.	Начин на оценување					
	17.1.		Тестови			
	17.2.		Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарски труд и јавна презентација	
	17.3.		Активност и учество		мин -мак Теоретска настава 10-20 Практична настава 10-20 Семинарски труд 35-50 Презентација 5- 10 Вкупно 60- 100	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода		5 (пет)Ф	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода		7 (седум)Д	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода		9 (девет)Б	
			од 93 до100 бода		10 (десет)А	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Активно следење на предвидените активности			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Душко Мардешик и соработници	Педијатрија	Школска книга	2016
		2.		Авторизирани предавања		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мери Рудолф, Тим Ли, Малколм Левен	Педијатрија и здравје на детето	Арс Ламина ДОО	2012

		2.	Robert M. Kliegman, Joseph St. Geme	Nelson textbook of pediatrics	Elsevier	2019
--	--	----	-------------------------------------	-------------------------------	----------	------

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Неонатологија			
2.	Код	ДЛ4И14			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Катедра за Педијатрија, ЈЗУ Универзитетска Клиника за детски болести			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Доц. д-р Николина Здравеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со физиолошките карактеристики на новороденото и недоносено дете, како и најчестите патолошки состојби во првиот месец од животот. Запознавање со поединечните интервенции во неонаталниот период и препознавање на патолошки состојкби. Усвојување на знаења и вештини за правилна нега на новороденчето и спроведување на правилна исхрана со посебен акцент на промоција на предностите на доењето. Карактеристики на ризични новорденчиња и најчести очекувани компликации.				
11.	Содржина на предметната програма: • Физиологија на новородено и адаптација на надворешни услови • Карактеристики на ризично новородено • Карактеристики на недоносено новородено • Жолтици кај новородено • Инфекции кај новородено • Хеморагична болест кај новородено • Физиологија на исхрана • Најчести компликации кај ризични новороденчиња • Препознавање на патолошки знаци и симптоми				
12.	Методи на учење: интерактивна - предавања, практична настава, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа			

14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава 7 часа Практична настава 5 часа Консултации и изработка на семинарски труд со јавна презентација 3 часа 15 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	7 часа	
		15.2.	Практичен ден	5 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Самостојни задачи – изработка на семинарски труд	3 часа	
		16.2.	Домашно учење		
		16.3.	Јавна презентација	15 час	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарски труд и јавна презентација	
	17.3.	Активност и учество		мин - мак Теоретска настава 10-20 Практична настава 10-20 Семинарски труд 35-50 Презентација 5- 10 Вкупно 60-100	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет)Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум)Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет)Б	
		од 93 до100 бода		10 (десет)А	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Студентот е должен активно да ги следи сите предвидени активности за да добие потпис		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата				
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач

		1.		Авторизирани предавања од Катедрата		
		2.	Sunil Sinha, Lawrence Miall, Luke Jardine	5t Edition Essential Neonatal Medicine	Wiley-Blackwell Publishing	2013
		3.	Душко Мардешкиќ и соработници	Педијатрија	Школска книга Загреб	2016

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Невропсихолошки синдроми на церебралните лобуси			
2.	Код	ДЛ4И23			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Прва/втор	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Анита Арсовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): запознавање со етиологијатата, патофизиолошките механизми, клиничката слика и современите дијагностички методи кои се користат кај пациентите со невропсихолошки синдроми на церебралните лобуси, запознавање со современите терапевски принципи на лекување и превенција на невропсихолошките синдроми во согласност со светските препораки, а врз основа на упатствата на медицина базирана на докази. - Студентот ќе биде оспособен да ги примени познавањата од областа на невропсихолошки синдроми на церебралните лобуси во изработка на научен труд од оваа и сродни на неа области, како и да изведува научно-истражувачка работа од оваа област.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава:				

	- Етиологија, патофизиолошки механизми, клиничка слика и современа дијагностика на невропсихолошките синдроми на церебралните лобуси - Современ тераписки пристап на пациентите со невропсихолошки синдроми на церебралните лобуси Практична настава: -практични примери од пациенти со невропсихолошки синдроми на церебралните лобуси			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време	10 часа предавања и семинари, 5 вежби, 15 домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење – задачи	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс. Усмен дел бодови 15 - 25	
	17.3.	Активност и учество	мин.- макс. Семинарска работа бодови 25 – 35 мин.- макс. Теоретска настава бодови 10 - 20 Практична настава бодови 10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет)Ф	
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода	7 (седум)Д	
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода	9 (девет)Б	
		од 93 до100 бода	10 (десет)А	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да	

		пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот, наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Петрова В и сор.	Основни принципи на современата неврологија.	Просветно дело 2002	2002
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СКЕЛЕТНИ МУСКУЛИ
2.	Код	ДЛ4И24
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус

6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Јасмина Плунцевиќ Глигороска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Да се стекне увид во физиологија на мускулна клетка, физиолошките основи на процесот на контракција, фазите на процесот на контракција, надворешни и внатрешни фактори кои влијаат на контракција на мускулна клетка и контракција на цел мускул. - Да се оспособи студентот да ги разликува и споредува електрофизиолошките и механичките својства на мазни и скелетни мускули. - Да се оспособи студентот да ги разликува видовите на мускулни контракции на ниво на мускулно влакно, на ниво на цел мускул и во рамки на различни физички активности активности.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретсканастава: - Функции и својства на скелетните мускули; - Микроскопска и макроскопска градба на мускулите - Процес на екситација на скелетна мускулна клетка - Процес на контракција на скелетна мускулна клетка - Процес на контракција на скелетен мускул - Видови и својства на мускулни контракции - Моторна единица: дефиниција, видови на моторни единици и нивни својства - Функционални способности на скелетни мускули - Енергетика и метаболизам на скелетни мускули. - Замор и опоравок на скелетните мускули - Тренинг за развoтoк на мускулна сила и мускулна маса. Семинарска работа: Улога на мускулите во говорниот процес.				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часа		
14.	Распределба на расположивото време		5 предавања, 10 семинари, 15 домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		
		16.2	Самостојни задачи		
		16.3	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување бодови				
	17.1	Тестови	мин.-макс.		
			Писмен дел	бодови	12 - 20
		Завршениспит	мин.-макс.		

			Усмен дел			
--	--	--	-----------	--	--	--

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии
--------------	--

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОШКИ ОСНОВИ НА СОЗНАЈНИ ПРОЦЕСИ			
2.	Код	ДЛ4И25			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по физиологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегриран циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврт семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1.0
8.	Наставник	Проф. д-р Сања Манчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит Физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да го оспособи студентот да демонстрира разбирање на физиолошките основи на сознајните процеси и да може: • Да ги дефинира и да ги разликува функциите на централниот нервен систем и на сетилата • Да ги дефинира сознајните процеси и да ја разбере нивната хиерархиска организација • Да знае да објасни со кои механизми се развиваат и се остваруваат сознајните процеси				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: • Надразливост и спроводливост на нервно ткиво, невротрансмитери, синапси • Функционална организација на централниот нервен систем (рефлексно, автоматско, свесно ниво) • Функционална организација на сетила • Состојби на свеста и свесни искуства • Сознајни процеси (перцепција, внимание, мотивација и емоција, помнење, учење, јазик) • Метакогниција • Извршни (егзекутивни) функции Семинарска работа: избрани делови од физиолошки основи на сознајните процеси.				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинари				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15 часа предавања и семинари, 15 часа домашно учење			
15.		15.1.	Предавања - теоретска настава		5 часа

	Форми на наставните активности	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		Семинари 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи		15 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Завршен испит		Писмен дел	Мин-макс. 20-40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа	Мин.-макс 24-40 бодови
	17.3.	Активност и учество		Теоретска настава Практична настава бодови	мин.-макс. 12-20 бодови / бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
			од 93 до100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да има потпис од одговорниот наставник. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Гајтон А.К, Хол Џ.Е	Учебник по медицинска физиологија	Академски печат	2012
		2.	Николиќ С. и сор.	Физиологија за студентите на тригодишните стручни студии.	Медицински факултет, Скопје	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ерик П Вајдемаер, Хершел Раф, Кевин Т Странг	Вандерсова човечка физиологија: механизми на функционирањето на телото.	Арс ламина, публикации, Скопје	2014

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	ЈАВНОЗДРАВСТВЕНИ АСПЕКТИ НА ДЕТСКАТА ДЕБЕЛИНА				
2.	Код	ДЛ4И26				
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по хигиена				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв				
6.	Академска година /семестар	Втора / трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1	
8.	Наставник	Проф. д-р Игор Спироски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Да ја дефинира и класифицира дебелината кај деца; - Да ги препознае ризиците за појава на детска дебелина поврзани со исхраната, околината и стилот на живеење; - Да усвои знаења во врска со телесниот состав и ризиците по здравјето; - Да усвои знаења поврзани со јавноздравствени интервенции за спречување на појава на детска дебелина					
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава (5 часа): - Мерења за докажување на присуство на зголемена телесна тежина и дебелина кај деца; - Мерења за проценка на телесен состав;					

	- Влијание на исхраната, околината и стилот на живеење за појава на детска дебелина; - Оптовареност на здравствениот систем заради детска дебелина; - Јавноздравствени интервенции за намалување на ризикот од појава на детска дебелина. Семинари (10 часа): Студентите, во групи, спремаат семинарски теми и презентации поврзани со јавноздравствените аспекти на детската дебелина			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава: 5 часа Семинари: 10 часа Домашно учење 15		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	5
		15.2.	Семинари, индивидуална и тимска работа	10
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	Максимум 60 бодови	
	17.2.	Семинари, индивидуална и групна работа (презентација: писмена и усна)	Максимум 30 бодови	
	17.3.	Активност и учество	Максимум 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската настава и семинарите за да пристапи на континуирана проверка. Проверката на знаење е писмена со тест со повеќекратен избор и со дополнување. Студентот е должен да освои минимум бодови (над 50%) од континуираната проверка за да го положи испитот. Оценката за положениот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите добиени од сите активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓорѓев Д, Кендровски В, Ристовска Г, Димитровска З.	Хигиена на храна и исхрана	УКИМ Медицински факултет, Републички завод за здравствена заштита	2008
		2.	Кочубовски М, Ристовска Г, Спироски И, Петрова А.	Практикум по хигиена и здравствена екологија	УКИМ Медицински факултет	2021
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		World Health Organization	Report of the commission on ending childhood obesity	WHO	2016	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Генетска основа на орофацијалните расцепи и нивни последици во развојот на говор			
2.	Код	ДЛ4И30			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по хумана генетика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва/втор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Елена Шукарова Проф. д-р Александар Петличковски			

9.	Предуслови за запишување на предметот	Добиен потпис од хумана генетика		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Кандидатите ќе се запознаат со основите на ембрионалниот развој кај фетусот, со осврт на гените кои учествуваат во ембриогенезата на фарингеалните лаци, поделба на расцепите на орофацијалниот регион, генетски и надворешни причини кои влијаат на аномалниот развој на устата и непцето, генотип-фенотип студии на варијациите во гените те во однос на развојот на непцето нарушувања, основи на дизморфологијата, изолирани и синдромски расцепи, причини за пореметување на говорот како последица на расцепот на непцето			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: -основи на развојната генетика -начин на контрола на ембрионалниот развој од страна на гените -дефинирање на најважните фамилии на гени кои учествуваат во развојот на орофацијалниот регион -генетски пореметувања во развојот на фарингеалните лаци како основа за појава на лицев дизморфизам- расцепи на непце, аномалии во градбата на ушните школки, дисхармонија во изгледот на лицето заради аномалии во развој на лицевите коски -основни принципи и дефиниции во дизморфологијата -методологија во препознавањето на синдромските нарушувања -поделба на мултималформативните синдроми -дизморфични синдроми предизвикани од тератогени фактори -фетален алкохолен синдром, пореметувње на фолатен метаболизам. -компликации во развој на говор кај деца со расцепи на уста и непце Практична настава: Препознавање на дизморфолошки синдроми асоцирани со расцепи на уста и непце, изградба на претпоставки, формирање на листа на можни дијагнози спрема присуство на одредени минорни и мајорни аномалии, користење на дизморфолошки датотеки на најчестите синдроми, онтологија на расцепите, конструирање на алгоритам на дијагностички постапки и пристап кон говорните мани предизвикани од расцепите на непце, Семинарска работа - избрана тема од листата на понудени теми			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, вежби, семинарска работа Мали групи од 10-20 студенти			
13.	Вкупен расположив фонд на време		30	
14.	Распределба на расположивото време		10 предавања, 5 вежби, 15 домашно учење	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови
16.		16.1	Проектни задачи	

	Други форми на активности		16.2	Самостојни задачи				
			16.3	Домашно учење		15 часови		
17.	Начин на оценување						бодови	
	17.1	Тестови			мин.-макс.			
		Завршен испит			мин.-макс.			
					Усмен дел	бодови	15 - 25	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			мин.-макс			
					Семинарска работа	бодови	25 - 35	
17.3	Активно учество			мин.-макс.				
				Теоретска настава		бодови	10 - 20	
				Практична настава		бодови	10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф			
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е			
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д			
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц			
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б			
			од 93 до100 бода		10 (десет) А			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава. За да пристапи студентот кон испит потребно е да има потпис во индексот и да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата					
22.	Литература							
	22.1	Задолжителна литература						
		Р.бр	Автор	Наслов		Издавач	Година	
		1	Кочова и сор	Медицинска генетика		Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје	2013	
		2	Henecamm, Allanson, Krantz (одредени поглавја)	Gorlin’s syndromes of the head and neck		Oxford Univ. press	2010	

		3	Aase	Diagnostic dysmorphology	Springer	1990
		4	Збирка предавања	Шукарова, Петличковски		2022
		5				
	22.2	Доплителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Nussbaum, McInnes, Willard	Thomson&Thomson Genetics in medicine	Elsiever	2007
		2	Проф Др М. Кочова и сор.	Практикум по хумана генетика 2	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје	2009
		3	Lyons Jones,	Smith's recognizable patterns of human malformations	Elsevier	2006
		4				
		5				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗЛОУПОТРЕБА НА ЛЕГАЛНИ И ИЛЕГАЛНИ ПСИХОАКТИВНИ СУПСТАНЦИИ			
2.	Код	ДЛ4ИЗ3			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Универзитетска клиника за токсикологија, Катедра по интерна медицина			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	1
8.	Наставник	Вонр.проф.д-р Лидија Петковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се добие увид во здравствените ефекти од рекреативна и хронична злоупотреба на легални и илегални психоактивни супстанции, како и последиците поврзани со нивната примена:				

	• Пораст на предозирање со легални и илегални психоактивни супстанции и смртност. • Видови на зависност кај различни психоактивни супстанции (физичка, психичка или обете) • Високата стапка на рецидивност (повторно враќање на психоактивната супстанца) • Зголемениот ризик за пренесување на ХИВ и други СПИ. • Зголемениот криминалитет. • Нарушениот социјален мир во локалната заедница. • Нарушените семејни односи. • Порастот на социјални проблеми на личен, семеен, образовен и професионален план. • Високата стапка на стигма, социјална изолација, дискриминализација и маргинализација на лицата корисници на психоактивни супстанции.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска и практична настава 15 часа (предавања - 6 часа, вежби и семинарски – 9 часа), Домашно учење – 15 часа. • На студентите им се презентира преглед од теоретските основи за акутните и хроничните ефекти од злоупотреба на општествено прифатени и илегални психоактивни супстанции и наркотични средства. • Видови и поделба на психоактивните супстанции • Опиоидни и стимулантни средства • Болести на зависност • Општи детоксикациони методи во третман на болести на зависност • Видови на детоксикациони методи			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, дискусии, практично вежбање на стекнати знаења, пребарување на научна литература, изработка на семинарска работа и индивидуална работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	6 предавања, 9 вежби, 15 домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	6
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	9
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (континуирани проверки)	Мин. - макс. 15 - 25	
	17.2	Завршен испит	Мин. - макс. 15 - 25	

	17.3.	Индивидуална работа/проект/семинарска работа (презентација: писмена и усна)			Мин. - макс. 15 - 25	
18.	17.4.	Активност и учество			Мин. - макс. 15 - 25	
		од 60 до 68 бода			6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода			7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода			8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода			9 (девет) Б	
		од 93 до100 бода			10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Студентот треба да освои минимум бодови од посета на теоретската и практичната настава, континуирана проверка, како и да од изработена/презентирана семинарска работа. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности , континуираните проверки, изработена семинарска работа и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведување на наставата.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Shannon M, Borron S, Burns M	Haddad and Winchester's Clinical Management of Poisoning and Drug Overdose. 4 th ed.	Saunders/Elsevier	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Flomenbaum N, Goldfrank L, Hoffman R, Howland MA, Lewin N, Nelson L.	Goldfrank's Toxicologic Emergencies	New York: Mc Graw – Hill	2006
--	--	----	---	---	-----------------------------	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Рана интервенција во логопедија			
2.	Код	ДЛ4ИЗ4			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Медицински факултет Завод за рехабилитација на слух, говор и глас Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Доц. др. Весна Лазаровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со клучните компоненти, принципи и методи на раната интервенција, усмерена кон семејство на лице со проблем во целокупниот психомоторен, сензорен, вербален и комуникативен развој. Совладување на клучните компоненти, принципи и методи на раната интервенција заснована на научни докази и принципи. Совладување на примарните елементи на раната дијагностика, идентификација (skrining), функционална проценка и план и поддршка на детето со проблем во семејството.				
11.	Содржина на предметната програма: Дефиниција и терминологија во логопедијата за рана интервенција. Основни принципи на раната интервенција. Модели на раната интервенција. Скрининг и дијагностика. Интервју. Функционална проценка.Стратегија. Индивидуален план за развој и поддршка. Мулти дисциплинарен пристап. Соработка со родителите и потесното семејство.				
12.	Методи на учење:				

	Примена на методи, принципи, инструменти кои подразбираат стекнато теоретско познавање во оквирот на програмата на раната интервенција.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часа			
14.	Распределба на расположивото време		15 предавања, 15 домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава			15 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење – задачи			15 часа
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентот е задолжен активно да ги следи сите предвидени активности, вклучително и учеството во континуираните проверки на знаење за да се добие потпис.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Илић, С., Николић, С., и Илић- Стошовић, Д.	Ефикасност ране интервенције и предшколских програма у развоју оптималних потенцијала деце. У А. Југовић, Б. Поповић Ћитић, и С. Илић (Ур.), Превенција развојних сметњи и проблема у понашању (стр. 23-35)	Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86- 6203-105-1	2017
		2.	Илић, С., Николић, С., Стефановић, Ј., и Рапаић, Д.	Утицај средине на развој когнитивних способности деце предшколског узраста. У А. Југовић, ;. Јапунца- Милисављевић, и А. Грбовић (Ур.), Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању	Универзитет у Београду- Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86- 6203-089-4 I	2016
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	РАСТРОЈСТВА НА СПИЕЊЕ И НЕСОНИЦА			
2.	Код	ДЛ4ИЗ5			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет Катедра по психијатрија со медицинска психологија ЈЗУ Универзитетска клиника за психијатрија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Ненси Манушева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Совладување на теоретски знаења за растројства на спиење и несоница - Запознавање со дијагностички процес и третман за растројства на спиење				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: -хронобиологија -основни научни податоци за спиење Вежби: -земање на анамнеза -дневник на спиење -употреба на скали за проценка				
12.	Методи на учење: предавање-интерактивна настава				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30			
14.	Распределба на расположивото време	10 часа предавање 5 часа вежби и семинари, 15 домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		10
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		5 вежби
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи		15 часа
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови			40-80	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			5-10	
	17.3.	Активност и учество: -теоретска настава -практична настава			1-3 4-7	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода		5 (пет)Ф	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода		7 (седум)Д	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода		9 (девет)Б	
			од 93 до100 бода		10 (десет)А	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност на предавања и семинари за да пристапи кон континуирана проверка. Проверката е писмена. Оценката за целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите добиени од сите активности, вклучувајќи ја и континуираната проверка. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираната проверка, во спротивно се јавува на комплетен завршен испит			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Постојано следење на реализација на студиската програма и ставање акцент на улогата на студентите			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Каплан и Садок	Сеопфатен учебник по психијатрија- том1-поглавија 1.13; 1.20; и 20	Табернакул	2012
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1. Авторизирани предавања од Катедра за психијатрија и медицинска психологија			
		2.			
		3.			

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КОМУНИКАЦИИ и КОМУНИКАЦИСКИ ВЕШТИНИ			
2.	Код	ДЛ4ИЗ6			
3.	Студиска програма	Четиригодишни академски студии за логопеди			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Психијатрија и медицинска психологија ЈЗУ УКлиника за психијатрија ул. Белградска б. б.			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	Доц. др. Стојан Бајрактаров			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на комуникациски вештини Конфликти и нивно разрешување				
11.	Содржина на предметната програма: Teoretska nastava: - Комуникација помеѓу медицинската сестра/ логопедот / радиотехнологот /физиотерапевтот и пациентот: Преглед - Вештини на поставување прашања, вештини на слушање - Невербално однесување. - Споделување информации- Модели и методи. Вештини за градење на врската - Вештини на советување. Вештини на убедување - Разубедување на лицата кои без причини се грижат за здравјето - Вештини на комуникација со деца и родители/Вештини на комуниакција со постари лица. - Соопштување на прогнозата, надежта и ризикот - Справување со хронични болести и уморање/ неисполнување на очекувањата / измама - Соочување со незадоволството на пациентот. Преговарачки вештини - Телекомуникации во здравствена нега. - Конфликти и нивно разрешување				

12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	10 часа предавања, 5 часа вежби, 15 часа домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	10
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	5 вежби
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	мин.-макс. Континуирани проверки Завршен испит 40 – 80 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс 5 – 10	
	17.3.	Активност и учество	мин.-макс. Теоретска настава 1 – 3 Практична настава 4 – 7	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет)Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум)Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет)Б
		од 93 до100 бода		10 (десет)А
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на		

		бодовите од сите активности и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	МАКЕДОНСКИ				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	К.Р.Сетураман,	Комуникациски вештини во клиничакта практика (Комуникација помеѓу пациентот и докторот		
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				